

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАНПУТ НА ТАБАКУ

Цена за Србију:

НА ГОДИНУ	6 ДИВ.
ЗА ПОЛА ГОДИНЕ	3 ДИВ.
ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ НА ГОДИНУ	9 ДИВ.

УРЕДНИШТВО и АДМИНИСТРАЦИЈА

ЈЕ У ЗДАЊУ

ОПШТИНСКОГ СУДА

Цена је огласима 6 див. пара од врете
Претилату ваља слати упућеном на општин-
ски суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ.
Наплаћена писма не примају се.

ЊЕГОВОМЕ ВЕЛИЧАНСТВУ

КРАЉУ СРБИЈЕ

АЛЕКСАНДРУ I.

КРАЉЕВО

Краљу, Господару!

Представништво престонице хита да овим путем изјави своје осећаје радости, што се Ваше Величанство миропомазује у старославној Жичи, пуној славе из старина. Честитајући Вашему Величанству овај чин успомена на стару величину српске државе и народнога јединства, престоница се нада, да неће проћи много времена, па ће имати прилику да честита свому Обреновићу — Београђанину остварени идеал свакога Србина — јединство Србаља.

У то име узвикујемо:

Живео миропомазани Краљ Србије Александар I.

Живео народ српски!

(Потписи)

Овакву је честитку Његовоме Величанству Краљу послао телеграфским путем одбор општине вароши Београда, на дан Миропомазања.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

САСТАНАК

одбора општине београдске

(По стенографским белешкама)

држан 4. Маја. 1889. год. у Београду.

Почетак у 6^{1/2} часова по подне

Писували: Председник општине г. Ж. Карабибировић, члан суда: г. Коста Томић, чланови одбора: г. г. Н. Х. Поповић, Ђ. Николић, Јов. Илић, Ј. Ж. Ђурић, М. Јосимовић, М. Велизарић, К. Петровић, Д. Т. Вељковић, Др. М. Т. Леко, Н. Д. Кики, Св. Милојевић, Х. Д. Азриел, Н.

Д. Милишић, Н. Р. Поповић, К. Д. Главинић, Г. Миленковић, Ђ. С. Новаковић, Ст. Петровић, Н. П. Михајловић, М. Ј. Марковић и П. Д. Видаковић.

Садржина: 1.) Изјава да се цена хлебу спусти; 2.) Решавање о буџету.

Председник. Молим вас господо, састанак је отворен. Изволте чути протокол предпоследње седнице која се односи на буџет, а то је од 27. Априла. (Секретар чита).

Има ли ко шта да примети? (Нема)

Изволте чути протокол редовног састанка од 1. Маја. (Секретар чита).

Има ли ко да примети на овај протокол? — (Нема)

Полиц. власт тражи уверење од суда општ. београдске о владању и имовном стању неких лица. Молим чујте имена тих лица. (Секретар чита) За Даницу жену Орешковића трговца, изјављено: владања доброг, стања средњег; — за Милана Богдановића изјављено непознат, за Зорку Петровића девојку овдашњу — изјављено: непозната, за Јосифа Талви говођара изјављено: доброг владања и доброг стања.

Молим вас, господо, Управа вароши Београда послала је првог маја један акт општини односно цене хлебу.

Кад је управа последњи пут тражила од општине, да донесе закључак о овоме, одбор је казао, да цена хлебу остане по старом.

Сада су ове цене: жита 11-50, брашна 16-50. Дакле види се да има разлике и у житу и у брашну од 1/2 динара до динара највише. Сад ваша је ствар да цените.

Бокс Николић. Ја мислим кад је одбор свагда досад давао фурунцијама 10—15 процента, да би требало и сад оставити исту цену, јер је разлика у цени жита и брашну врло мала т. ј. није спуштена много. Ја како сам уверен до сад су скоро бадава радили. Нису ништа могли заслужити. Праведно је да остане цена иста. Ја сам за то.

Председник. Г. Управник каже, да је велика разлика, но ја не налазим да је тако велика.

Светозар Милојевић. Решавање и одређивање цене хлебу регулисано је законом. Како се радило до сада, није рађено по закону, није одређивао онај ко је властан да их одређује. Час то чини полиција, час кметови. Једанпут се пита за то одбор, други пут се не пита. Господо ја мислим да је крајње време да се једанпут то питање расчисти. По моме мишљењу ми треба да се ставимо на земљиште закона који каже, да је то посао одбора и кад у закону стоји да је то право одбора, онда како је могао председник да дозволи да други одређује цене хлебу.

Председник. Зар ви хоћете да се борим с властима. изволте видите шта о томе закон каже. (Секретар чита). Дакле одбор има да да само своје мњење а ништа више. Ја сам једанпут добио укор само за то: што сам у кореспонденцији погрешно казао: да је одбор решио ово и ово, а требао сам да кажем: да је одбор дао мишљење.

Свет. Милојевић. Г. Председниче. Ви ће те дозволити да има скоро шест месеци како се Управа у наредбама својим односно цене хлеба, увек позива на неку комисију, која нема законског ослопца, а никад се не позива на мишљење одбора.

Председник. Ја не могу да оптужујем надзорну власт. То ми није ни у нарави. Ево да вам покажем акта како ми се пише: да у свакој седници подносим одбору да о томе да мишљење. То је за мене меродавно. Ви видите да се председник позива да одмах одговори. По својој мишљењу ја бих вам износио питање о хлебу само у оним случајима кад има разлике у цени, а не сваки пут.

Светозар Милојевић. Из овога акта види се, да се полиц. власт враћа у границе закона. Питам зашто се до сада није радило тако и што одбор са својим председником није чувао своје право.

Председник. Па лепо, сад смо у границама закона. Молим вас кажите ви хоћете ли да остане стара цена или не. (Чује се: Стара) Јесте ли сви за то? (Јесмо).

Марко Велизарић. Само нека се каже и то: пошто се види из извештаја о добивеним ценама да је мала разлика.

Никола Х. Пошовић. Хоћемо ли сад да говоримо о ономе другом акту?

Председник. Ја то нисам ставио на дневни ред.

Марко Велизарић. Може се приметити тако, да полиц. власт није надлежна да одређује цену хлеба док не пита одбор. Ја сам тако разумео да се у одбору говори о цени само онда кад се на пијаци покаже разлика у цени, а не сваке седнице.

Свет. Милојевић. Да ли општински органи прикупљају податке о цени хране?

Председник. Сваки дан се зна цена.

Свет. Милојевић. Ја знам да стоји наредба од Министарства Привреде да му општина даје извешта, пошто се шта на нашим пијацама продаје. И кад то стоји, онда општ. органи треба да подносе општински цене, а кад председник добије те цене и види, да има разлике, тада и пред одбор да их изнесе.

Бока Новаковић. Ја сам чуо мало пре да неко рече, да полиција није надлежна да решава о цени хлеба. То не стоји. Полиција је баш надлежна да води бригу да грађанство своје намирнице добија што јефтиније. То је њен задатак а не дужност.

Председник. Ја сам разумео г. Милојевића тако, да суд са председником пази на цену хране и онда кад опази да има разлике да поднесе одбору.

Молим вас господо, ви сте у последњој седници решили да се стави на дневни ред плата председникова. Решите то. Ја нећу овде присуствовати (оде).

Коста Томић. Знате, господо, да смо у једној буџетској седници решили да плата председника нашег буде 8000 динара у место 12000.

Суд сматра да је одбор у томе промашио закон, и пошто то општинском закону има право да и по други пут изнесе одбору на решење свако питање, за које налази да се коси са законским одредбама, то вас молим да поново узмете у решење плату председникову, и донесете одлуку која неће бити противна закону.

По моме мишљењу одбор је у смањењу плате учинио неправилност, јер није могао то да чини, пошто је плата указом одређена на основу нарочитог члана општинског закона, по коме се плата одређује и утврђује при постављању. По томе она се не може ни смањивати док не сљедује нов закон о самоуправи.

Тако је и комисија разумела на у плату председникову није ни дирала.

Марко Велизарић. Ја мислим што је овде једанпут решено, тако мора и остати, а кад се буџет пошаље г. министру на одобрење, онда ће г. Министар то одобрити или одбацити.

Коста Томић. По закону суд има права на ово, па вас молим да око овога не дангубимо, већ да се ствар сврши.

Свет. Милојевић. Ја сам био члан буџетске комисије; и ако нисам често учествовао у истој, ипак сам учествовао при решењу о плати председниковој. Повела се била реч о томе: да ли може и да ли треба да остане плата председнику која је сад, и тада је једногласно било решено да треба да остане и да мора да остане све докле, док се указом председник поставља. Чланови буџетске комисије узели су законске одредбе пред собом па су видели да се плата председнику београдске општине одређује указом Краљевим. Плата садашњем председнику одређена је указом Краљевим, и кад је тај указ на основу закона, онда су сви чланови комисије решили, да се не може смањити без указа краљевог или донде док постоји ово стање. Што је одбор после мимо тога смањно плату, држим да је то незаконско учинио, и кад се зна, да ће то решење одбора пасти, држим да треба сам одбор да се повуче у границе законске па да остане плата која је указом краљевим одређена.

Коста Томић. Не би било никако лепо од нас, да чинимо незаконитост, и држим да ни једног од вас ту нема који хоће да се чини нешто што је незаконито. (Чује се: Нема)

Марко Велизарић. Ја сам такође био у комисији члан, и дао сам свој глас да плата председникова остане по предлогу. Али сада питам, да ли ми можемо оборити оно, што је једном овде решено. Да ли ми имамо права на то?

Коста Томић. Можемо. Изрично у закону стоји да је одбор дужан узети по други пут у решење исти предмет, ако суд налази да одлука не одговара закону. Дакле по овоме закону ми враћамо одбору на решење.

Никола Милишић. Овде се види, да се одборска одлука коси са законом. Но за општину је та цифра одвећ велика и требало би је смањити. Али како по закону не може бити, а има још неко кратко време да тако траје, то сам и ја да остане плата по старом.

Коста Томић. Хоћемо ли да решимо ову ствар? (Хоћемо). Добро. Ко је за то, да остане стара плата, тај ће казати „за“, а ко је за одборско решење из прошле седнице а то је за 8000 дин. тај ће казати „против.“

Коста Главинић. Ја хоћу да се стави и мотив за што сад ово чинимо, па с тога сам да уђе и овај разлог: с обзиром на то што по закону немамо права у то да се упуштамо.

Никола Х. Пошовић. То треба да уђе с тога, да су доцније одбору одрешене руке.

Марко Велизарић. Треба прво решити да ли одбор може мењати своју одлуку или треба да остане па да министар то исправи.

Свет. Милојевић. Излишно је гласање за то кад одбор увиђа да треба да исправи своју погрешку, и да то по закону може. Ја сам против тога а делим мишљење г. Главинића. да се стави мотив зашто одбор сад чини ову исправку.

Коста Главинић. Г. Милојевић ме је потпуно разумео шта сам ја хтео.

Никола Х. Пошовић. Ја мислим овако да се ставе мотиви: председник и општински суд увидели су да је одбор општински донео закључак о плати председниковој противно

закону, и с тога што држе, да одбор није могао о плати председничковој решавати, износе на основу законом датог овлашћења, то питање понове одбору на решење. Одбор пак узимајући то све у призрење налази, да није могао по закону решавати о плати председничковој, и с тога сад гласа да се преко плате председничкове пређе на дневни ред, па да остане онако како је указом краљевим одређена.

Свет. Милојевић. Сем тога да се дода још и ово: и ако налази да може мања плата да буде.

Коста Томић. Најбоље је да се гласа овако: ко је за стару плату тај ће казати „за“ а ко је да се смањи на 8000 дин. тај ће казати „против.“ Изволте сада гласати. (Секретар прозива).

Дакле гласало је 10 одборника за стару плату, од 12000 дин. а 8. одборника за 8000 динара. И тако остаје стара плата.

Сад долази на ред позиција о општинским трошковима. (Секр. чита)

XXI. Разне општинске потребе.

78. Светковине општинске.

По предлогу суда и буџетске комисије 1500 динара (председник долази).

Председник. Усваја ли одбор ову позицију? (Усваја). Чујмо даље. Секретар чита).

79. Огрев канцеларијски.

По предлогу суда 3000 дин. а по предлогу комисије 2500 динара.

Бока Новаковић. Разлог је за смањење ове позиције тај, што је комисија рачуном нашла да ће толико двољно бити

Марко Велизарић. Ми који смо у комисији, рачунали смо колико има соба овде а колико у пожарној чети па према броју соба и пећи и цени дрва, нашли смо да ће ова цифра довољна бити за целу зиму. (Чује се: Прима се).

Председник. Примате ли комисијски предлог? (Примамо). Чујмо даље. (Секретар чита).

80. Канцеларијске потребе.

По предлогу суда 5000, а по предлогу комисије 3000 дин.

Ви сте изгубили из вида ово: кад је пореско одељење радило, ја сам морао и дрва и канцеларијски материјал да им шаљем, и по томе није погрешно оно што је суд прорачунао и предвидео. Но сад како решите.

Марко Велизарић. Молим вас да објасните, како то, да општина тај трошак сноси.

Председник. Кад је порески одбор радио, није се могло радити у нашој сали, што би требало дневно кола дрва потрошити, па да се загреје. Отишао је одбор и код црвеног крста радио. По закону свака општина треба да врши тај попис, и разуме се и све трошкове око материјала мора сносити. Тада сам ја одавде шилао дрва, хартије, мастило и све што је нужно било да одбор посао врши. Г. Ђирковић, наш одборник, као председник тога пореског одбора, тражио је и ми смо слали.

Што се тиче одређене цифре од стране буџетске комисије, држим да би требало оставити по предлогу суда, а ако што претече, неће се упропастити, већ ће остати као уштеда. Међутим ја нисам противан да остане и по предлогу буџетске комисије, и ако не достане, тражићемо накнадни кредит. (Чује се да се усвоји комисијски предлог).

Дено господо. Усвајате ли по предлогу комисије? (Усвајамо).

Дакле ова се цифра своди на 3000 динара. Чујмо даље. (Секретар чита).

81. Чишћење улица.

По предлогу суда и буџетске комисије 6547 динара. (Усваја се).

82. Оправка возова општинских.

По предлогу суда и комисије 1650 динара. (Усваја се).

83. Утамањивање паса.

По предлогу суда и комисије 1000 дин. (Усваја се).

84. Потребности за кланицу.

По предлогу суда 1500 а по предлогу комисије 900 дин. Ја мислим да сте нам овде много смањили. Кланица треба да је чиста. Треба метала, воде за чишћење и испирање крви, па се све то брзо квари и троши, а више од тога још. из те се суме набавља и олово и боја за маркирање меса.

Бока Новаковић. Ми држимо да је ово довољно. Оволика сума на метле ваљада се неће утрошити.

Марко Велизарић. Може ли се знати колико је лане било. Ми смо тражили од председника податке па их нисмо добили, и онда смо нашли без података, да је оволико доста.

Председник. Да видимо имали у извештају? (Секретар чита извештај). Дакле утрошено је 900 динара.

Бока Новаковић. Према овоме смо толико и одредили.

Коста Томић. Неће ово бити доста, јер ће требати у будуће да се и на јагањце удара оловна марка, пошто се мастило — фарба — слабо распознаје кад се на вруће месо удари.

Председник. Ово је маленкост што се хоће да уштеди. Мора се гледати начин како ће се ове марке боље распознавати, јер се често може да деси да коме нашем грађанину штету учинимо.

Бока Николић. Треба да се оловне марке ударају на јагањце. Молно би да се ова сума по предлогу суда одобри јер је доста потребна.

Гргур Миленковић. Комисија је и то имала у виду јер кад се не троши мастило, овда та цифра иде на олово.

Коста Главинић. Ми се надамо да ће контролнсање касапске аренде ићи много боље. И кад се до сад трошило 1500 дин., и кријучарило се, онда ће се извесно одада на боље контролнсање више утрошити. С тога сам да се одобри по предлогу суда, па ако буде уштеде, остаће у каси. (Врло добро).

Председник. Дакле одобрава ли се суцки предлог од 1500 дин? (Одобрава). Чујмо даље. Секретар чита).

85. Оправке кангара и друге потребе. (Усваја се). 1.200 д.

86. Кирија за две куће где ноћни стражари станују. 2024 дин. (Усваја се).

87. Разне потребе за расадницу општинску.

По предлогу суда 2000, а по предлогу комисије 1000 динара.

Коста Главинић. Ја би молно г. председника да нам објасни какве су потребе у расадници, те да према томе можемо решити. Ако су потребе онакве какве ја замислиам, онда није много 2000 динара.

Председник. Има ту разних потреба. Набављају се саксије, семе и много што шта.

Коста Главинић. Да ли је ту и набавка младница за попуњавање паркова и улица (Чује се: Јесте).

Коста Главинић. Случајно се десило, да је расадница спрема моје куће, те сам имао прилике да видим како се тамо ради, и како је пређе рађено у њој а како сад. Ако се она удеси како треба, онда ће давати вајду стварну и моралну и целој вароши и сваком поједином. Кад буде предлог о томе изнет, говорићемо, а за сад пошто су ове потребе неопходно нужне, не би требало смањивати много.

Председник. Па нека остане по комисијском предлогу. (Усваја се).

Чујмо даље. Секретар чита.

88. Државни порез 5000 динара. (Усваја се).

89. Благодјејање Вука Караџића 600 дин. (Усваја се).

Овде имамо нешто ново да метнемо; а то кирију која долази за варошки суд у 4500 дин. За пола године 2250 динара.

Марко Велизарић. Треба још да додамо позицију од 1000 дин. за друштво Светог Саве. Јер је то годишња помоћ коју је одбор раније изгласао у својој седници.

Председник. Лане је решено и дали смо. После је следовао предлог да се даје сваке године по хиљаду динара. Ми то нисмо смели да увећамо без вас, него смо све спремили и дали буџетској комисији као што смо и за благодјејање онога учинили што тражи да учи медицина о трошку општинском.

Гргур Миленковић. Ја се опомњем да је то одбор решио да буде стално сваке године, као што је решио и за штипендију Вукову.

Председник. Јесте тако казано, али ја мислим да одбор не може тако решити, да буде за више година, већ за годину и за време док су одборници исти.

Гргур Миленковић. Онда ни смо могли ни за Вука.

Председник. То је друга ствар, то је влада одобрила.

Коста Главинић. Што се мене лично тиче, ја мислим да је потреба и да не би било баш угледно за ову општину да одузима друштву Светог Саве ову помоћ. Ја налазим да је много већи задатак овога друштва и био би мишљења да се и ове године да хиљаду динара.

Председник. Дакле јесте ли за то, да се стави кирије 2250 дин. и друштву Светог Саве 1000 динара. (Јесмо).

Сад идемо даље.

XXII. Одржање паркова.

90. одржање паркова у опште.

По предлогу суда 3000, а по предлогу комисије 1500 динара.

Председник. Ви знате господо, да се код нас та дрва врло често ломе и то не само од ветра него и из пакости. Наше грађанство није навикнуто да чува дрва испред своје куће, а има дрва и ван кућа. На пр. идући гробљу, тамо се врло тешко подижу, јер често прође сељак, треба му прут и он сече. Ја мислим да се усвоји предлог општ. суда.

Коста Главинић. Како је досад рађено са нашим парковима донета би била много ова цифра; али с обзиром на то, како би требало да се ради, ја држим, да је мало 3000 динара. И, пошто смо сви вољни да се ради како треба, ја би предложио, да остане стара цифра. Узгред да поменем да сам и ја био очевидца тих вандализма. У фишекцијској чаршији наћићете како власти не воде рачуна о томе. То ћете исто наћи на друму топчидерском па и на теразијама. Ја би предложио да се усвоји стара сума, но у исто време да се пропишу правила како да се ради на овоме послу.

Бока Николић. Ја би у прилог говора г. Главинићевог реко, да тако исто има поломљених дрва и на батал цамији Добро је да остане стара цифра, но да се све оно дрвље огради или најпосле држим да би се оно и жицом могло повезати.

Председник. Највише ће помоћи то, ако ми апелујемо на наше грађанство па нека и они то дрвље чувају.

Гргур Миленковић. Свакојако апел помаже, али и то није доста, јер грађани не могу да чувају на све стране, дође неко ноћу па посече. То више чини васпитање једнога народа, и ако он сам не разуме од каке је користи то дрвље за здравље, не може му нико на пут стати. За то је ипак

необходно да се пропишу правила и пронађе пут те да се бар случајно не чини штета.

Коста Главинић. Ја не би морно говором г. г. одборнике, да није сад прилика да кажем што сам мојим очима видео. На парку овоме на пијаци, који нас тако много кошта гледао сам како ватрогасци газе по трави, и да свет по средини газе поред оних јела — а нико томе не стаје на пут Издајте наредбу да ноћни стражари пазе, тако исто и наши ватрогасци, па ко не слуша и чини штету, нека га терају у полицију и казну навлате.

Председник. То ће се господо имати на уму, а што се тиче суме изволте сад решити како ће остати. (Чује се: усваја се стара цифра.)

Коста Главинић. Треба да се усвоји, јер је то једна хигијенска потреба.

Председник. Дакле усваја ли се цифра од 3000 динара? (Усваја.) Чујте даље. (Секр. чита.)

XXIII. Штампане општинских новина.

91. штампање листа. И суд и одбор предлажу 2400 динара. (Усваја се)

Позиција раније решена и укинута.

94. Награда двојици разносача. По предлогу суда 288 дин. а по предлогу комисије укида се.

Коста Главинић. Ја не знам позитивно, да ли важи и за општинске новине оно што важи за друге новине где пошта мора бесплатно да разноси. Ако то важи, онда треба пошта да разноси. (Чује се: важи.)

Гргур Миленковић. Ако то постоји, онда треба да се укину и разносачи.

Марко Велизарић. Ма мако било: налазим да треба разносаче укинута с тога, што општинске новине имају врло мали број претплатника, и то мало бројева могу разносити служитељи општински, тим пре, што се то чини само једанпут недељно.

Председник. Како би било господо да узмемо само једнога.

Марко Велизарић. Ја мислим да се о томе више и не говори. Кад имамо довољно послужитеља, шта ће нам и разносачи.

Милугин Марковић. Ја би се сложио с тим, да се укину разносачи, па да разноси послужитељ, јер он не ради други посао онда кад новине разноси.

Марко Велизарић. Сем тога могао би послужитељ кад носи позиве успут и новине раздавати.

Председник. Добро господо, ја примам то. Усваја ли се ово? (Усваја.) Онда се разносачи укидају.

Чујмо даље (Секр. чита.)

XXIV. Статистичко одељење.

95. Плата шефу одељења 2000 дин.

96. Плата помоћнику шефа 1200.

97. Помоћ писарници 500 дин.

По предлогу комисије све се ово укида.

Бока Новаковић. Кад је одбор одредио комисију за буџет, онда јој је ставио у дужност да се упозна са свима потребама које општина има да изврши и средствима којима се те потребе могу подмирити. Тако радећи, комисија се је уверила да су сретства, којим општина располаже, знатно мања, од потреба које има да подмири. Ми имамо неке неизвршене потребе као: во. оводе, осветлење, канализацију и т. д. Због тога се је комисија осећала као принуђена да приступи даљој оцени потреба које су најпрече, па је нашла да ово није најпреча потреба, већ да она треба да усугли

другим, нарочито оним, горепоменим потребама; за то је закону била наша да се може укинути. — И то је најглавнији разлог што је комисија предложила да се ово статистичко одељење укине. Други је разлог тај, што до сад никакав резултат није показало то статистичко одељење. Шта више, мени је познато да је неке мале статистичке податке добијало министарство пре од других мањих општина, из унутрашњости, него од наше. Тако ја сам сазнао сад да је статистичко одељење министарства тражило попис земљишта: попис винограда, колико има грађанских спорова и т. д. (чшта) и за свако ово тражење послало је бланкет просто да се попуни, па и то није учињено. И кад општински суд све то зна, онда ми његов одговор на извештај комисије: „да мора свакога запрепастити то што комисија укида то одељење“ изгледа сувише слободан, ако не и доста дрзак. Суд се ставио на неку висину и погледа на чланове комисије као на људе, који не знају шта је то статистика. Као члан комисије ја му нећу да завидим тој висини, ни да жалим за његово знање, већ само хоћу да кажем то: да мене и све нас запрепаћује: што суд није поднео на време буџет општински него тек после 3 и више месеца, и о њему се тек сад, скоро после 6 месеци, решава. Ми знамо да је буџет правило по коме се имају употребљавати општинска сретства на њене циљеве. С тога оно треба да буде састављено одмах у почетку рачунске године. Право на његово састављање има нарочито одбор, јер га он одобрава. А кад се тако не ради, већ се буџет тако доцне њему подноси, онда не значи ли то: да се оваквим одоцњавањем и одборска права изигравају. Па тако мене запрепаћује и то: што суд није ни за 9 месеца поднео рачуне на преглед а по закону њих је имао поднети најдаље за 6 недеља од почетка рачунске године. Да је то урађено било, комисија би извесно имала и доста података и уверења како се је до сад руковало општинским приходима, те би још боље знала на чему би се што могло уштедети, те да се олакшају терети које грађани подnose. И најзад осим тога као и осталог, ја се могу запрепастити и тим: што суд даје имање под аренду испод руке а не јавн. лицитацијом, што га даје својим чиновницима, као н. пр. г. Јаношевићу, на после слабу контролу води о наплати и о штети која услед непаљана настаје, те мора да се подмирује и од њихових плата. Кад све то тако стоји, онда суду није требало никаквих запрепаћивања сврх уштеда које је комисија предложила, већ је био потребан његов тачан и уредан рад који општину не би запрепастио већ јој од користи био.

То сам имао да кажем јер, нисам могао да прећутим на онакве изразе општ. суда, којима се комисија вређа, и који су многе од чланова увредили те сада у одбор не долазе.

Коста Главинић. И код ове позиције морам да говорим против комисијског предлога, јер сматрам да ми је то дужност. Ја поштујем и заузимањивост и рад господe чланова комисије. Ја сасвим делим мишљење г. Новаковића председника буџетске комисије: да је требао поступак суда да буде другачији и да много што шта у општини треба да буде другачије. Но то је посао прошлога суда. Прошланих кметова. Данас су други кметови, други људи, и ми сви држимо, да ће они оправдати поверење које на њих полаже грађанство.

Морам пак да замерим буџетској комисији, што она предлаже да се једно овако одељење укине с тога, што није у њему рађено овако као што би требало, што није вођена контрола над радом тога одељења и што нису спремањени извесни податци које је државна власт тражила. Ја замерам и суду што је употребно изразе, који се несмеју употребљавати у оваком једном скупу и желео би да овако што у

будуће не буде, па не само од стране суда, већ ни од одбора, па ни између појединих одборника.

Г. Новаковић каже, да су остала многа животна питања не решена код нас; а ја опет велим да се многа од тих питања могу савесно да реше само на основу извесних података, које може да прибавља само једно одељење, нарочито за то одређено. Оно треба потанко да изведе све нужне податке и нама их донесе; и што такво одељење пред нас изнесе, то је често решавајуће за многа наша питања.

Ја нисам никако за то да се укине ово одељење, само би желио да вам се објасни шта је задатак шефа тога одељења, а шта његовог помоћника. После да нам се каже: кад је ово одељење заведено, кад је оно званично примљено? и кад то сазнамо, онда да оценимо, да ли је оно могло и колико да уради. Само пак с тога, што оно није радило као што треба, нисам за то, да се укине.

Председник. Ја могу одговорити, да је то одељење ступило у живот прошле године у Априлу месецу. А што се тиче његовога рада не могу да вам ништа кажем, пошто нисам стручњак у томе да би знао. Што се тиче његовог шефа помоћника, о томе је изнесен предлог овде пред одбором и одбор је одобрио. Код министарства је заведено статистичко одељење одавно, а код нас тек пре 6 месеци. Што се тиче пописа људства, о томе шеф одељења није могао ништа ни одговорити.

Марко Велизарић. Сваки зна да може бити врло велике користи од статистичког одељења, али онда, кад има тачних дата, јер само на основу тачних дата, могу се извести тачни резултати. Ово одељење, као што је код нас уређено и као што сте из самог реферата видели, не може дати тачних дата.

Другче не може ни бити, јер и поред најбоље воље какав тачан рачун може да нам да н. пр. у санитарском погледу, кад од 7 само општ. лекара има право да тражи извештај а од 20—30 других не може тражити извештај, ако лекари не буду сами вољни да поднесу. Какав тачан рачун може да нам да о клању стоке поред толиког кријумчарења? Боље је немати статистику него такву, на основу које се могу извести само нетачни закључци.

Према томе ја сам за то, да се за сад укине то одељење, док општина не буде ту ствар уредила тако, да од тога одељења може и користи имати.

Гргури Милековић. Ја сам хтео да кажем оно, што је казао г. Марко. Фактички стоји то, да је наша општина сувише мала да има статистички биро овакав као што треба да буде. Кад држава наша троши толико на статистику па се није могла помоћи, доказ је још већи да ми са ових 2200 дин. не можемо ништа учинити него ћемо само у залуд бацити новац.

Светозар Милојевић. Господо, ја сам мало пре напоменуо да сам био и ја члан буџетске комисије, али заузет многим државним пословима, нисам могао да учествујем у свакој седници, па случајно нисам могао учествовати ни у тој седници, кад је била реч о статистичком одељењу. Трeбало је после, пошто сам потписао извештај, да напишем одвојено мњење за овде онде, где се нисам сложио, али и у томе сам био спречен. Ако не би нигде одвојено мњење, то би одвојено овде, код статистичког одељења. Господо, ни суд, ни одбор не може ништа да ради о општинским стварима ако нема података на основу којих ће донети решење овако или онако. Те податке треба да прикупи статистичко одељење и по томе оно је врло нужно и корисно за општину; јер се не може нигде маћи без статистичких података. За то ја никад не би био мишљења да се оно укине, но би шта

више тражио да се оно реорганише. Што се тиче досадањих радова статистичког одељења, за које се каже да нису дали Бог зна какав резултат, ако је то истина, није установљена крива за то, него је узрок у томе, што се доцкан то одељење установило, и што се узимају људи из других надлежатељства па овде као на мобу, после подне, раде. Ту је погрешка. Каже се: „мало је урађено.“ А гди може да се доста уради, кад на томе послу не раде непрекидно и нарочито раденици? Па онда, шта се и могло више очекивати од такве нове установе, која је установљена тек у Априлу прошле године? Статистичко одељење има да прикупља: цене о храни; да прати сваки рад општински и сваку појаву у општини; да бележи сваки приход и расход њен, како би према томе одбор могао уочити шта му треба да ради у интересу општине. Одбор би се огрешио о интересе општинске, кад би решио, да се то одељење укине. Напротив, он треба да донесе одлуку: да се исто одељење боље учврсти и реорганише; па онда да се захтева од њега оно што треба.

Бока Новаковић. Ја мислим све оно, што општина има да врши, то може вршити тражећи помоћ од државног статистичара. Општини су најнужнији бланкети, за попуњавање. Њих може добити од пом. статистичара; те исте може један овдашњи чиновник попуњавати са свима податцима који се у општинским пословима прикупити могу. И досад је општина била без овога одељења, па и без оваког као што је овај сад може бити, а не да се троши толики новац скоро без икаквог или врло малог успеха.

Миливоје Јосимовић. Ја се потпуно слажем са мишљењем г. Милојевићевим по овој важној ствари, а држим да је излишно доказивати важност и потребу статистичког одељења у општини свакој, а још мање у Београдској, која ни по којој струги нема потребних статистичких података, ма да јој предстоје велики радови и реформе у сваком погледу. Међу тим сматрам за потребно да обратим пажњу на погрешност мишљења г. г. Новаковића и Велизарића, који држе да општина може да се користи државном статистиком, која се води у сасвим другој цели и на други начин. У осталом ми знамо како је статистика обделавана и од стране наших државних власти до сада. Држава сама није могла од својег статистичког одељења до сада да види велике користи, а нужне податке у појединим случајевима морала је чак и преко страних конзула и других лица да добавља. Па ипак то није доказ да је и у држави статистичко одељење непотребно. Да је било среће, те да смо се раније постарали да у држави и у општини већу пажњу обраћамо на ову врсту рада, извесно би до сада у многим стварима било већег напретка. Ја сам потпуно уверен да је сума, која је у буџет општине стављена за статистичко одељење, и сувише мала, да би оно могло свој задатак успешно да врши. Али кад нисмо у стању да трошимо већу суму, опет је на сваки начин боље да имамо бар некога у општини, који ће да ради на томе послу, и који ће својим радом припремити земљиште за успешно усавршење ове установе. Оставимо дакле нека се ради за сада колико се може, јер је и немогуће да се на једанпут створи нешто савршено.

Што се тиче тога, што каже г. Марко да немамо сигурности, да су податци тачни, те сигурности не може никад ни бити сасвим апсолутне. Међу тим боље је имати и недовољних података, но никаквих. Непотпуни податци неће нас међу тим навести ни на каква претеривања, већ на против, учиниће те ћемо у сваком питању рачунати са извесним минимумом онога што постоји, па ће нам и закључци потребни за практичну примену бити у толико сигурнији.

К. Главинић. Разуме се и вечерас морам да говорим више од осталих одборника, али држим, да нисам томе ја крив, већ ствари које заступам. Г. Јосимовић је у главном потребио оно што сам хтео да кажем. Ја ћу да учиним још неке мале приметбе на говор г. Боке и Марка г. Бока каже да може од државног статистичара добити податке а овде један чиновник нека попуни бланкете. Ја не мислим тако о статистици. Ја држим да ће бити разлике између државне и општинске статистике. То су два различна рада, и човек се мора њој посветити, ако хоће да је изврши као што треба. Нама су и сад нужни податци, н. пр. за водоводе, канализацију, за умирање и т. д. и што то немамо, то је с тога, што није било стручних људи при тим пописима, па с тога ни корист немамо од тога. Почнимо то једанпут као што треба г. Марко је напоменуо, да државни лекари неће да нам дају извештаје о умирању, то нико никакав разлог; они дају извештај полицији, па нам је статистичар дужан да из тога извештаја види шта му треба и да прибележи оно што је нама потребно. Ја мислим да само због тога нисмо ни имали статистичких података, што није имало ко ће да пропне начин како да се то ради. Ја сам зато да буде као што каже г. Милојевић и само би желео да нам се објасни: је ли овај статистичар био сталан чиновник општински?

Председник. Само с том разликом што ради после подне. Он је сам казао, да не може пре подне радити, и одбор га је опет примно. Ја сам рекао за што нису његови радови излазили редовно у листу: с тога што штампара није хтела за исту цену да штампа и таблични слог. Но ви сте раније решили, па ће се оштампати у засебне књиге годишњи извештај са свима радовима. Ја истина нисам стручан, но само то знам, да се у целоме свету ослањају на статистичке податке. Досад код нас није није знао колико има кућа у Београду, колико соба и т. д. а сад све то знамо. Дакле ако хоћемо да ударимо намет на вилајет, онда треба да знамо како ћемо и на кога да ударимо. Н пр. кад станемо водовод подизати, ми то неможемо прирезом установити, него ја мислим да ударимо на себе и тим ће се оптеретити они који су богатији. Нама је ово одељење потребно.

Гргури Милековић. Нико није казао да статистичко одељење није корисно за варош, но само се каже да општина није у стању да одржи статистичко одељење. Каже се да ова цифра није довољна и да треба још помоћника, и да се састави потпун статистички биро. Ако то хоћемо, онда не можемо да издржимо и о томе је овде реч, а сваки зна да је статистика потребна. Напоследку статистика нам неће одмах баш дати све податке, него треба и сами да сазнајемо шта нам треба.

Свет. Милојевић. Што се тиче стручности шефа статистичког одељења, могу да вас уверим, да је то доста стручно лице, за овај посао. Он је изучавао статистику, био је и чиновник статистичког државног бироа. Он се понудио да оснује општинску статистику пошто је видео, да је то корисно за општину. Да не би општину скупо стала ова установа, он је пристао да долази на рад само после подне, и зато је пристао на малу награду, јер 2000 динара кад се плати шефу статистичког одељења, то није ништа. Статистичара треба платити више него благајника који ругује са милионима. Радећи шеф овде само после подне, он је према времену доста учинио. Немојте да се чудите што је мали резултат, јер кад се ради на томе нема ни година дана, и то само после подне, не можете бог зна шта ни очекивати. Тако исто и помоћник шефа стручан је у том послу. Он је званичник министарства финансије; само после подне долази на свој рад. За то сам ја да се ова установа реорганише

но за сад нека остане ова цифра а доцније да дамо већу.

Цера Видаковић. Да је та статистика један човек, да га можемо затворити у канцеларију те да учини нешто добро, ја би дозволио. Али то није, него човек који треба да живи у друштву са свима властима и људима који с тим рукују. А ти су људи махом државни органи. Њима стоји од воље хоће ли дати нашем статистичару податке или неће. Дакле све оно, што нам треба, ми се можемо послужити са државом. С тога сам ја мишлења, као што сам и у комисији био да се то одељење укине.

Светозар Милојевић. Молим вас господо, имајте на уму ово, да пису једни и исти податци државни са онима који општини требају. Општински биро прикупља податке што су за општину, а државни за њене потребе. Дакле има ту разлике и обе ове статистике конкуришу и помажу једна другој.

Коста Главинић. Ја немислим да општински суд не може да добије податке од државне статистике о ономе што је њему нужно. Ако би било случаја да недају поједини чиновници, суд ће се обратити г. министру са најљубазнијом молбом и овај ће наредити да му се потребни подаци шаљу.

Председник. Чим је установљен статистички биро, одмах је послат циркулар свима министрима и они су се одзвали врло добро. Сметње које се у овоме десе, то су од неких, који имају своје рачуне у томе.

Милутин Марковић. Ја би имао да кажем неколико речи и хоћу да напоменем само то, и ако је говором већ ствар потпуно исцрпљена, да и у комисији нису у начелу против статистике, али мени изгледа чудноват њихов разлог што веле, да општина не може доћи до података с овим што је досад статистика урадила. Ја мислим, да ово што сад општина има, не би могла добити од државе, нити би од данас за десет година могла то постићи. Прво с тога, што су ти подаци много различитији од података који се добијају из других општина у Србији, јер нема ниједне општине у Србији да су почеле то што треба Београду. Кад статистичар један не може то да добије другачије, него преко органа општинских, сад је питање, ко ће то да свршава, па да даје државном статистичару. Баш и да пошље државни статистичар општини формуларе, ко ће то све овде у општини да бележи.

Те податке не може да прибере један обичан орган општински; не може члан, не може председник, и кад они то не могу, онда много мање може један писар, а кад је све то тако, шта нам остаје друго, него да имамо свога статистичара, јер без овога општина не може да одговори ни својој ни државној потреби, и онда ћемо вечно тумарати. Ја опет кажем за то што статистичара није било у овој општини, општину то скупо кошта, а тако исто је и државу због тога милионе коштало. Ево н.пр. доказа за то. Скупштина је 1879. г. вотирала закон односно опасних крађа и паљевина да се учиниоци казне строжије. Од тога времена државна статистика није прибавила податке, па да се види, да ли је тим законом постигло се оно што се желело т.ј. да ли се умањило број тих злочинаста или није. Дакле ми и данас не знамо да ли је тај закон донео добре последице или није. Шта је томе узрок? Узрок је што немамо потпуних података. Кад то стоји, онда шта можемо ми очекивати од државе, него нам остаје да сами радимо и да се помажемо, нарочито што смо сад на прагу великих предузећа. То је што сам имао да кажем.

Цера Видаковић. По говору г. предговорника изгледа да до Априла месеца прошле године ова општина никада није ништа могла да одговори држави. Међутим сад је баш г. Ђока Новаковић изнео, да баш од то доба, од кад постоји

то одељење, не одговара се на питања министрова од Априла месеца. Мени је жао кад се тако говори.

Ја би се радовао кад би се у општини установило то статистичко одељење из потребе, а не само онда, кад се хоће тиме да отвори коме место. На пр. кад се један отпусти из државне службе, онда да му се отвори место у општини. Ми смо у комисији гледали да ли од тога има користи; гледали смо како је досад ишло и да ли се може без тога, и кад смо видели све, ми смо нашли да некако како је ишло пре установе овога одељења, сада иде горе. И кад нисмо у стању да одговоримо потреби ни с тим одељењем, онда шта ће нам оно, те смо с тога и предложили да се укине. С тога предлажем да одборјувиди и добро промисли какве нам је користи донело па кад се увери да немамо никакве користи онда нек реши, да се укине.

Председник. Ја одбијам то, што се каже да за 6 месеци није се могао дати никакав одговор. Само за попис људства није се могао одговорити с тога, што досад се то није могло учинити. (Чује се: да ре реши),

Ђока Новаковић. Ја имам да одговорим ово: прикупљање дата и података заиста није мала ствар, ну ми нисмо казали на намет кад смо донели закључак да се укине. То смо казали у погледу на резултате какве је досад показао тај биро, и на то, што овакав биро, као што је овај, може сасвим изостати. У моме говору ја нисам казао, да тражимо податке од државе него сам мислио то, да ми можемо од државног статистичара добити бланкете попуњене и кад се то добије онда је и лак посао да се попуне. (Чује се; да се реши.)

Светозар Милојевић. Молим да кажем још ово: на све оно, што је изнео г. председник комисије, да није одговорено, и не може се одговорити пре 6 месеци. Ко може да одговори: колико има младића од 18 година док се то не напише из пописне књиге. Ко може да каже колико има земљишта под виноградом, док се не напишу виногради. По овоме не стоји ни оно, што је казао г. Видаковић, да је некорисна статистика.

Цера Видаковић. Ја не знам да ли можемо ми да се обавестимо. Једни кажу: одговорено је, други није се одговарало и не може одговарати ни за годину две — па шта је онда. Мора човек да се чуди.

Председник. Одговало се што се могло. Сам захтев државног статистичара, да му општински статистичар даје обавештења, показује да је општини потребан статистичар. Ја више немам шта да говорим. Сад је година дана како је заведено ово статистичко одељење. Онда је одбор уверен био да је потребно ово одељење и установно га је, а ви сад ако налазите да није, решите противно.

Ја ћу ставити питање.

Ко је за то, да остане, он ће казати за, а ко је да се укине, он ће казати против. (Настаје гласање.)

Већном гласова решено је начелно да остане. Сад хоћете ли да остану те две суме за ову годину. т.ј. шефу 2000, а помоћнику 1200 динара. (Хоћемо.)

Сад имамо и онај додатак од 500 дин. што смо дали опсерваторији. (Чује се: то да се укине.) Добро онда значи да ставимо у буџет оно што смо до сад издали, а вишак да се избрише.

Миливоје Јосимовић. Ја сам од стране руковођа овом установом, г. професора Милана Недељковића, усмено овлашћен, да изјавим његову готовост да од ове незнатне новчане помоћи одустане, пошто му је општина указала недавно много већу услугу и помоћ, уступањем земљишта на Врачару.

Председник. Онда да изоставимо. (Одобрава се.)

Овде има господо једна партија гди је комисија свела једну цифру и казала одобрава се 20 и неколико хиљада динара на попуну буџета. Ја мислим да ова ствар остане као досад.

Петра Видаковић. Ја мислим да ми морамо прећи на буџет прихода и видети где смо у расходу били сувише галантни те да доведемо у склад, да нам не дође дефицит.

Председник. То је питање о приходу свршено.

Овде је комисија додала нове партије и предложила 57.377-50 дин. за планове и друге потребе.

Молим да решимо ову последњу позицију. (Секр. чита.)

101. *Двојици друмских чувара по 720 динара.*

Бока Новаковић. То су они чувари који ће пазити на путове.

Коста Главинић. То је неопходно пужно. (Усваја се.)

Председник. Ви се, господо одборници, који сте од године дана, опомињете, да је једанпут решена ствар односно тих издатака, што се чине на планове и на трошкове водовода итд., тако, да то дође на ону партију зајма, који се ради овога учинити мора. Господа у комисији изгубили су то из вида и метули су у буџет засебну позицију. И сад ове године треба све то исплатити. То је погрешно. Ви сте одобрили да се све троши из непредвиђених трошкова и по томе трошиће се одатле док има.

Гргур Миленковић. Није комисија превидела, него је хтела да сврши све послове како треба, а да се из те партије издаје, да се не повлачи из године у годину.

Коста Главинић. Ово је незгодно што напомену г. Гргур. Али незгодно је и то, да ми све терете подносимо, а наши млађи ништа, а праведно је да и они подносе пошто ће они и уживати више него ми. Ако се зајам учини онда ће се распрострети и на све млађе пошто ће трајати на неколике десетине година.

Гргур Миленковић. Ја мислим да те издатке не можемо повлачити из године у годину док неначинимо зајам.

Председник. Од свега што је решено саставиће се нов буџет, а ове две суме остаће за пдућу седницу.

Петра Видаковић. Ја мислим да морамо још једанпут тај буџет пречистити; јер онда смо одобравали много, а сад кад се доведе у склад има много да се избрише.

Председник. Састанак је закључен.

Састанак је овај трајао до 9¹/₂ часова у вече.

О П Ш Т И Н С К Е В Е С Т И

Седница. Ове недеље, због празника, није било одборске седнице, али ће се прексутра, 26 овог месеца држати ванредни састанак, са овим дневним редом:

- 1.) Питање о повишици цене хлеба;
- 2.) Лицитација за откопавање и планирање »београдске« улице;
- 3.) Предлог за оправку општинске куће;
- 4.) Измештање »Чукур-чесме«;
- 5.) Предлог да се купе три пара коња и набави још један фијакер;
- 6.) Избор једног црквеног татора;
- 7.) Регулација »Вишњичке« и »Милетине« улице;

8.) Молба механиџа да одсеком плаћају касапску аренду;

9.) Молба пиљара са вел. пијаце;

10.) Молба фабрике дувана, да се начини до фабрике тротоар;

11.) Позив »Кола јахача књаз Михаило«, да се и београдска општина упише за члана утемељача тога удружења; и

12.) Уверења за окривљенике.

Дошао. Председник општине г. *Живко Карабибировић* дошао је јуче с пута.

Извештај. Комисија, која је изабрана да регулише питање: на какав начин треба издати под закуп простор »Зеленог Венца,« да би са приватног плаца пиљари изашли на општински, поднела је 23. о. м. свој извештај.

По томе комисијском елаборату, имало би се под закуп издати свега 55-50 метара дужине и 25 метара ширине, на коме простору да се подигну продавнице са 4 м. дужине и 2 м. ширине а између њих остави слободан простор од 1-50 метра.

Према комисијскоме извешћу израдиће се сада услови за лицитацију, која ће се држати почев од понуђених 25.000 динара аренде за 3 године, па на више.

Упражњена места. У данашњем броју доносимо оглас стечаја на упражњено место сталног марвеног лекара при општини београдској.

Сем тога имају се поставити и два пртача у грађевинском одељку, а место првог општинског инжењера неће се за сада попуњавати. — Та је дужност поверена досадањем другом инжењеру г. *Јов. Смедеревцу.*

Санитетско одељење. Прошлог месеца, Маја, општински су лекари лечили 163 сиротна болесника и прегледали 73 мртваца.

Спаљивање. Општини је ових дана било наређено од стране надзорне власти да на топчидерском брду одмах подигне фуруну за спаљивање заражених оваца, али општински суд није био у стању одазвати се томе из узрока што на примитиван начин подигнута фуруна не би дала тако велику топлоту која је за сагоревање животиња потребна (500° С.)

Додатак. Прошле недеље дали смо читаоцима и ванредни број. Данашњи је на *табаку и по*, и тако ће излазити све докле не оштампамо нагомилане записнике одборске радње буџетских седница, да би за тим радња одбора једне могла улазити увек у први број новина — *друге недеље.*